

Opowiedziane

<https://opowiedziane.ipn.gov.pl/ahm/wspomnienia/43567,Wnorowski-Stanislaw.html>
2024-05-08, 21:31

Aby zobaczyć odtwarzać, włącz
JavaScript

Aby zobaczyć odtwarzać, włącz
JavaScript

Świadek historii Stanisław Wnorowski

Sygnatura
N0128

W relacji między innymi

Prawdopodobnie jedyny Polak urodzony w celi śmierci.

Syn Alicji Wnorowskiej, pracownicy Brygad

Wywiadowczych AK i WiN. Prezes Związku Więźniów

Politycznych Okresu Stalinowskiego Oddział w Rzeszowie.

22 kwietnia 1947 roku, cela śmierci na Zamku
w Rzeszowie. Alicja Wnorowska, działaczka WiN-u, od

niemal miesiąca oczekuje na wykonanie wyroku. W tym momencie jednak nie to jest dla niej najistotniejsze. Dokładnie bowiem tego dnia na świat przychodzi jej syn Stanisław – owoc związku z porucznikiem UB, Józefem Zapałowskim, który pomagał jej w pracy agenturalnej na rzecz podziemia niepodległościowego. Teraz jednak kobieta jest zdana tylko na siebie, ponieważ przebywa w celi samotnie. Rodzi w wielkim bólu, w fatalnych warunkach sanitarnych i bytowych. Grozę sytuacji potęguje niepewny los – zarówno jej, jak i dziecka. Wkrótce do celi przychodzi prokurator z informacją o „ułaskawieniu” dokonanym przez Bolesława Bieruta – karę śmierci zamieniono jej na dożywocie z pozbawieniem praw publicznych i obywatelskich na zawsze. Okazuje się, że okoliczności tego zdarzenia były nie tylko nietypowe, ale też ukazujące jak mało znaczące było dla ówczesnej władzy ludzkie życie. Otóż pilnujący Alicji funkcjonariusze bezpieczeństwa ustalili między sobą, że jeśli na świat przyjdzie dziewczynka – wyrok zostanie wykonany, zaś w przypadku chłopca – los kobiety będzie do ustalenia. Wkrótce wraz z dzieckiem zostają przeniesieni do wieloosobowej celi, gdzie w wychowaniu chłopca, w tym w załatwianiu najpotrzebniejszych produktów, pomagają jej inne więźniarki.

Data urodzenia

22.04.1947 r.

Data nagrania

30.05.2022 r.

Miejsce nagrania

Centrala IPN, Warszawa, Polska

Realizacja

Biuro Edukacji Narodowej

Temat

[dziecko](#), [miłość](#), [okupacja sowiecka](#), [Polskie Państwo Podziemne](#), [Przemysł](#), [Rzeszów](#), [stalinizm](#), [UB](#), [więzienie](#), [WiN](#), [Żołnierze Wyklęci](#)

Biogram świadka

STANISŁAW WNOROWSKI

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)